

Xerta restaurarà l'antic molí de l'Assut i en recuperarà l'accés públic

L'Ajuntament se convertix finalment en propietari de l'immoble i pretén donar-li usos turístics, però també industrials

Xerta Ò.M.J.

L'antic molí fariner de l'Assut ja és finalment propietat de l'Ajuntament de Xerta, després d'anys de batalles i tràmits infructuosos, i el destinarà a usos turístics o fins i tot industrials, ja que preveu instal·lar-hi una petita central hidroelèctrica que pugui donar servei al poble o algun rèdit econòmic. El consistori ha fet efectiu el pagament dels 13.500 euros acordat pel Jurat d'Expropiacions de Catalunya —l'immoble pertanyia a l'antiga companyia pública de Canalización y Riegos del Ebro— i dilluns passat l'alcalde, Roger Avinyó, i la secretària municipal van signar simbòlicament l'acta d'ocupació al peu de l'edifici, ubicat entre la Hidroelèctrica de Xerta i l'Assut i molt deteriorat, de tal forma que el primer pas serà consolidar-ne l'estructura perquè no es convertisca en runa.

Avinyó va recordar que des de fa més d'una dècada s'han fet gestions per a protegir l'edifici i evitar la seua desaparició. L'Assut va ser declarat a principis de segle Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN) juntament amb el molí i amb l'antiga farinera dels González a la banda de Tivenys, però la Hidroelèctrica de Xerta, les comunitats de regants i el ministeri de Medi Ambient van recórrer en contra perquè al·legaven que la Generalitat no era competent i que el riu era competència exclusiva de l'Estat. El TSJC i el Suprem els van donar la raó

La secretària municipal i l'alcalde de Xerta, a punt de signar l'acta d'ocupació de l'edifici del molí, al fons. / Ò.M.J.

el 2008. Allavors l'Ajuntament va decidir separar urbanísticament el molí del que és l'Assut, per a declarar-lo almenys Bé Cultural d'Interès Local (BCIL).

Ara, la signatura de l'ocupació és la culminació d'un procés que va començar el 2021 amb l'aprovació inicial de la modificació del Pla urbanístic de Xerta, pas previ per a iniciar l'expedient d'expropiació: el molí va quedar definit com a equipament públic i el seu entorn com a sistema d'espais lliures. La modificació es va fer efectiva el febrer del 2023, quan

se va aconseguir el vistiplau de la Comissió d'Urbanisme de les Terres de l'Ebre, i al juliol del mateix any se va iniciar l'expedient d'ocupació.

Paral·lelament, segons va explicar l'alcalde, l'Ajuntament ha treballat per a aconseguir finançament per a rehabilitar el molí. El més urgent és executar un projecte de consolidació estructural i canvi de coberta, ja redactat per part de l'IDECE. Una subvenció de Cultura i una subvenció de la Diputació de Tarragona permetran arribar a més del 90 % del pressupost d'actuació, que és de 433.562

euros.

També es va demanar al Departament de Cultura de la Generalitat que, ara sí, ho declarés BCIN, com a monument històric. El juliol del 2024, la Direcció General de Patrimoni va acceptar fer esta catalogació, atesa la importància històrica com a edifici construït l'any 1575 per la ciutat de Tortosa, que **"va voler aprofitar la força de l'Ebre per a la molta de blat a través de l'aleshores pioner sistema de regolf"**, relata Avinyó. El molí és un dels pocs exemples d'arquitectura industrial del Re-

naixement que es conserven a Catalunya, amb **"una base de carreus ben treballats, una làpida esculpida amb les armes de la ciutat de Tortosa i amb inscripcions referents a la seua construcció i als notaris i procuradors de l'època"**.

Al llarg del temps s'hi van anar fent reformes i al final del segle XIX se va convertir en central elèctrica. A l'interior encara es conserven elements singulars i simptomàtics del seu ús hidràulic, com les rodes dentades o les turbines.

Ara, la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE) ha de fer un informe favorable sobre el projecte de consolidació. **"Esperem que siga una realitat perquè este patrimoni no es convertisca en un munt de runa. Demanarem una reunió amb el president de la CHE i amb el comissari d'aigües per a reclamar-los celeritat. Si tot va bé, haurien de començar les obres el 2026"**, va aventurar l'alcalde de Xerta. Fetes les obres i declarat l'edifici BCIN, **"podrem emprendre un projecte que definisca els usos del molí i recuperar l'accés públic a l'Assut i al molí, una reinvindicació del poble de Xerta ja que ara està tallat des de la construcció de la central hidroelèctrica l'any 1998"**, va afegir-hi. L'accés públic era un camí fins al mateix molí, però amb les obres de l'actual central hidroelèctrica este camí va desaparèixer i ara s'hi ha de passar per dins de les instal·lacions de la central. ■